

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลกมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2542 จำนวน 5,798 คน จากโรงเรียน 460 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) จำนวน 486 คน ดังนี้

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 9 แห่ง ผู้วิจัยได้สุ่มจำนวนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอมา 5 แห่ง ในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สุ่มแต่ละกลุ่มโรงเรียน โดยแยกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามอำเภอ และขนาดของโรงเรียน

อำเภอ	ขนาดของโรงเรียน			ครูผู้สอน	
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง	31	45	69	270	145
นครไทย	10	20	30	151	60
บางระกำ	24	31	50	205	105
พรหมพิราม	15	24	35	164	74
วังทอง	20	23	59	206	102
รวม	100	143	243	996	486

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก เกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2542 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูผู้สอน โดยแบ่งออก 3 ด้าน คือ ประสบการณ์ การสอน วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย โดยแบ่งออก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์ และการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ต่างระดับคะแนน 5 ระดับคือ

5 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหามาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยแบ่งออก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่ออุปกรณ์ และด้านการวัดผล และประเมินผล

3. กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามและสร้างข้อคำถาม
4. นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบ

ความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาของแบบสอบถาม

5. แก้ไขและปรับปรุงร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

6. ทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก อำเภอบางกระทุ่ม จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า $\alpha = 0.9424$

7. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความอนุเคราะห์และอนุญาตให้ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารอนุญาตให้ครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษาได้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยไปติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 5 อำเภอในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือแจกแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืน

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมารวมทั้งตรวจสอบผลการตอบของครูผู้สอนแต่ละคน คัดเลือกเฉพาะผลการตอบที่มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอน โดยใช้ค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การตัดสินโดยยึดตามวิธีการของลิเคิร์ท
4. เปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกันในเรื่องพฤติกรรมการศึกษา ประสิทธิภาพด้านการสอน และขนาดของโรงเรียน โดยใช้ F-test
5. เกณฑ์พิจารณาระดับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ใช้เกณฑ์ตามวิธีการของลิเคิร์ท (Likert Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC* (Statistical Package for Social Sciences Personal Computer Plus) โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม รายงานผลเป็นจำนวนร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย รายงานผลเป็นค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ของ ประคอง กรวรรณสูตร (2538 : 77) ดังนี้

- 4.50-5.00 หมายถึง มีปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง มีปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง มีปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง มีปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00–1.49 หมายถึง มีปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา
ประชาธิปไตยในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย ตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอนและ
ขนาดของโรงเรียน รายงานผลเป็นค่าสถิติ เอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดย
ใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คำถามปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Pibulsongkram Rajabhat University